

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Aanpassing N207 Alphen aan den Rijn – Leimuiderbrug

Advies over reikwijdte en detailniveau
van het milieueffectrapport

20 februari 2012 / rapportnummer 2556-37

1. Hoofdpunten van het MER

De provincie Zuid-Holland wil de verkeersdoorstroming op de provinciale weg N207-Noord, gelegen tussen Alphen aan den Rijn (vanaf de kruising met de Eisenhowerlaan) en de Leimuiderbrug in Leimuiden verbeteren. Voorziene maatregelen zijn de verbreding van het wegvak tussen Alphen aan den Rijn en de Kruisweg van 2x1 naar 2x2 en de aanleg van een busstrook die doorstroming van het openbaar vervoer verbetert en de reistijd per bus tussen Alphen aan den Rijn en Schiphol vermindert. Daarnaast wordt de Drechtbrug verbreed en de passage van de Burgemeester Bakhuizenlaan met de N207 aangepast. Voor de besluitvorming over de bestemmingsplannen wordt een procedure voor de milieueffectrapportage doorlopen. De gemeenten Alphen aan den Rijn en Kaag en Braassem zijn bevoegd gezag. De gemeente Alphen aan den Rijn treedt op als coördinerend bevoegd gezag.

De Commissie voor de m.e.r. (hierna 'de Commissie')¹ beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- een gedegen beschrijving van de voorgeschiedenis, de eerdere (verkeers)studies in de regio en de relevante besluitvorming;
- een analyse van de aard, omvang en oorzaak van de problemen met betrekking tot de bereikbaarheid van locaties, de verkeersafwikkeling, en -veiligheid en de leefbaarheidsaspecten;
- een beschrijving van een concrete doelstelling(en) op basis van de probleemanalyse;
- een vergelijking van het alternatief, de varianten en scenario's op basis van de doelstelling (verkeersaspecten) en de effecten op geluid, luchtkwaliteit, verkeersveiligheid, landschap en natuur.

Besluitvormers en insprekers lezen in de eerste plaats de samenvatting van het MER. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie het MER moet bevatten. De Commissie bouwt in haar advies voort op de herziene Mededeling van de m.e.r.-procedure voor de N207-Noord tussen Alphen aan den Rijn en de Leimuiderbrug in Leimuiden (d.d. 6 december 2011). Dat wil zeggen dat ze in dit advies niet ingaat op de punten die naar haar mening in de Mededeling voldoende aan de orde komen.

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

2. Probleemstelling, doel en beleid

2.1 Probleemstelling en doel

Beschrijf in het MER (kwantitatief) de omvang en locaties van de problemen in de bereikbaarheid en de verkeersafwikkeling voor de verschillende vervoerwijzen, alsmede de milieuknelpunten zoals door geluidhinder en luchtkwaliteit. Beschrijf hoe deze problemen gekoppeld zijn aan de verkeersproblematiek op andere delen van de N207 en in andere delen van de regio. Ga hierbij met name in op de problematiek door de congestie nabij de brug bij Leimuiden en bij de verkeersstructuur rondom Alphen aan den Rijn.

In de Mededeling staat beschreven dat de doelstelling van het voornemen bestaat uit een verbreding van de N207 tussen Alphen aan den Rijn en de Leimuiderbrug. De doelstelling moet echter volgen uit de problemen die met het voornemen opgelost moeten worden. Concretiseer de doelstelling door de doorstromingsproblemen en overige problemen met betrekking tot verkeersveiligheid en leefbaarheid in het MER kwantitatief te beschrijven en per probleem aan te geven in welke mate deze problemen in de toekomst opgelost moeten worden.

2.2 Beleidskader

Geef in het MER aan welke wet- en regelgeving en welk beleid relevant is voor de aanpassing van de N207. Beschrijf in het MER of het voornemen kan voldoen aan de randvoorwaarden die hieruit voortkomen. Ga daarbij in ieder geval in op de relatie tussen het voornemen en:

- de gemeentelijke verkeer- en vervoersplannen van Alphen aan den Rijn en Kaag en Braasem;
- het provinciaal verkeer- en vervoersplan (met name met betrekking tot het provinciale wegennet waaronder de N11 en de N207 en het mobiliteitsbeleid waaronder het openbaar vervoer);
- de visie en 'Samenwerkingsovereenkomst Oude Rijnzone';
- de Corridorstudie N207;
- de nota Mooi Zuid-Holland Route;
- de nota Groene lijnen door stad en landschap, Landschapsplan provinciale infrastructuur provincie Zuid-Holland, uitgangspunten en visie.

3. Voorgenomen activiteit en alternatieven

3.1 Alternatieven

De voorgenomen activiteit betreft de verbreding van het wegvak tussen Alphen aan den Rijn en de Kruisweg van 2x1 naar 2x2 rijstroken en de aanleg van een busstrook over het gehele traject die doorstroming van het openbaar vervoer verbetert en de reistijd per bus tussen

Alphen aan den Rijn en Schiphol vermindert. Ook moet het voornemen voorzien in een veilige en vlotte passage van de N207 ter hoogte van Leimuideren. Dit gebeurt door de Drechtbrug te verbreden en de kruising van de Burgemeester Bakhuizenlaan met de N207 aan te passen.

In het milieueffectrapport (MER) worden enkel twee varianten voor de passage van de Burgemeester Bakhuizenlaan met de N207 onderzocht. Naast de referentie en de voorgenomen activiteit worden geen alternatieven onderzocht. Het is daarom van belang in het MER de eerdere trechtering van alternatieven goed te onderbouwen op basis van de probleemanalyse, het probleemoplossend vermogen en de milieugevolgen. Beschrijf hoe de probleemanalyse en de daaruit volgende doelen de keuze en de afbakening van de alternatieven hebben bepaald. Geef in het MER kort aan welke alternatieven en varianten in het verleden eerder zijn onderzocht en waarom deze in het MER niet verder onderzocht zullen worden. Ga daarbij met name in op de milieuargumenten die bij de trechtering van alternatieven is gebruikt.

3.2 Lange termijn scenario's

Voor de lange termijn moet de busstrook de mogelijkheden bieden om, zonder ingrijpende maatregelen en bijbehorende kosten, gebruikt te worden als doelgroepstrook en/of als 2x2 rijstroken. Deze inzet als doelgroepstrook betreft zowel bussen als vrachtverkeer, de 2x2 is voor al het verkeer toegankelijk.² Beschrijf de maximaal te verwachten effecten van deze twee scenario's. Ga daarbij ook in op de gevolgen van deze twee scenario's op het openbaar vervoer in vergelijking met het gebruik van 1 rijstrook voor al het gemotoriseerde verkeer met 1 busstrook.

Beschrijf ook een scenario waarin een noordwestelijke rondweg van Alphen aan den Rijn gerealiseerd wordt.³ Uit een studie van de gemeente Alphen aan den Rijn⁴ en de Corridorstudie N207 blijkt dat de verkeersintensiteiten op de N207 ten noorden van Alphen aan den Rijn aanzienlijk toe zullen nemen door een noordwestelijke rondweg.

Beschrijf voor alle bovengenoemde scenario's eerst de effecten op verkeersintensiteiten en vervolgens de (maximale) milieugevolgen voor onder meer geluid, luchtkwaliteit, externe veiligheid en verstoring voor flora en fauna. Zie hiervoor de toelichting in hoofdstuk 4 van dit advies: 'Milieugevolgen'.

² De Kamer van Koophandel Den Haag, de Verenigde Ondernemers Alphen aan den Rijn (VOA), Transport en Logistiek Nederland (TLN), VNO-NCW West, EVO en Distripool vragen in het MER uit te gaan van een volledige verbreding van de N207 naar 2x2 rijstroken voor al het gemotoriseerde verkeer. Deze verbreding is onder andere noodzakelijk om het verkeer bij de herstructurering van bedrijventerreinen Hoogwaard, Rijnhaven en Broekvelden in de Oude Rijnzone mogelijk te maken.

³ De Kamer van Koophandel Den Haag, de Verenigde Ondernemers Alphen aan den Rijn (VOA), Transport en Logistiek Nederland (TLN), VNO-NCW West, EVO en Distripool vragen een robuustheidsanalyse waarin de effecten van deze rondweg, inclusief Maximabrug en de verkeersafwikkeling vanuit het noorden richting Alphen aan den Rijn zijn beschreven.

⁴ DHV, Maximabrug lange termijn (inclusief rondweg), 24 januari 2012

3.3 Referentie

Het is van belang de autonome groei van het verkeersaanbod goed in kaart te brengen. Geef hiertoe een overzicht en korte beschrijving van de ruimtelijke en infrastructurele plannen en projecten die de komende periode in de regio zullen worden uitgevoerd en geef aan welke invloed deze hebben op het verkeersbeeld (intensiteit, doorstroming, veiligheid) op de N207. Houd daarbij rekening met andere geplande ontwikkelingen die, in samenhang met de voorgenomen activiteit, tot veranderingen in verkeersintensiteiten kunnen leiden. Beschrijf ook of er los van het voornemen eventuele maatregelen gepland staan om de doorstroming op de N207 te verbeteren. Presenteer deze ontwikkelingen voor zover mogelijk in een goed leesbare kaart. Beschrijf de te verwachten ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving van de weg en hoe deze interfereren met de wegbeleving en het gebruik van de weg.

4. Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

4.1 Algemeen

Onderbouw de keuze van de rekenregels en -modellen en van de gegevens waarmee de gevolgen van het voornemen voor verkeer, luchtkwaliteit en geluid worden bepaald. Ga ook in op de onzekerheden in deze bepaling. Onderscheid daarbij onzekerheden in de kwaliteit van de gegevens (bron, ouderdom, betrouwbaarheid, e.d.) en in de gehanteerde rekenregels en -modellen. Vertaal dit zo mogelijk in een bandbreedte voor de genoemde gevolgen en geef aan wat dit betekent voor de vergelijking van het alternatief, de beide varianten en de scenario's.

Beschrijf de milieueffecten zoveel mogelijk kwantitatief. Werk beeldend, geef de effecten zoveel mogelijk weer op kaarten en in overzichtstabellen. Maak daarbij onderscheid tussen doelbereik (verkeerseffecten) en milieugevolgen. Maak tevens onderscheid tussen effecten tijdens de aanleg- en gebruiksfase. Beschrijf effecten ook in cumulatie met effecten van andere ontwikkelingen in het studiegebied.

Neem als studiegebied het gebied waar milieueffecten van de voorgenomen activiteit te verwachten zijn. Geef in het MER zo mogelijk op kaart aan wat als studiegebied wordt beschouwd. Het studiegebied zal dus voor de verschillende milieugevolgen verschillend zijn.

De weg gaat door het open landschap van drie historisch en landschappelijk belangrijke polders, te weten de Polder Vierambacht, de Wassenaarsche Polder en de Vriesekoopsche Polder. De overgangen van de ene naar de andere polder, de ruimtelijke verschijningsvorm van het wegprofiel en de detaillering vragen een ruimtelijke uitwerking zoals beschreven in paragraaf 4.4.

Houd voor het prognosejaar het jaar 2025 aan. Hiermee is de robuustheid voldoende geborgd, gezien het jaar waarin het MER gereed komt en het jaar van de realisatie van het voornemen.

4.2 Verkeer

Beschrijf voor de referentie, het alternatief, de varianten en de scenario's:

- de verkeersintensiteiten op de verschillende wegen in het studiegebied onderscheiden naar intern, extern (inkomend en uitgaand) en doorgaand verkeer. Geef tevens aan hoe de verdeling is in personenautoverkeer en vrachtverkeer op het (hoofd)wegennet. Maak inzichtelijk welke verschuivingen er ten opzichte van de referentiesituatie zijn in:
 - a. regionale verkeerstromen (verkeersaantrekkende werking);
 - b. voor de twee varianten in Leimuider in detail;
- in welke mate het wegennet een goede robuustheid heeft, dat wil zeggen dat bij een afsluiting of overbelasting van een schakel in het wegennet toch voldoende bereikbaarheid van bijvoorbeeld Schiphol is gegarandeerd;
- wat de I/C-verhoudingen op de wegvakken en vooral de afwikkelingskwaliteit van de belangrijke (probleem-)kruispunten in het studiegebied zijn. Beschrijf de omvang van de voertuigverliesuren. Breng vervolgens in beeld welke restcapaciteiten beschikbaar zijn voor verkeersontwikkelingen in de periode na het prognosejaar;
- voor de referentie, het alternatief, de varianten en de scenario's hoeveel voertuigkilometers in het plan- en studiegebied worden gemaakt, met daarbij een onderscheid naar de verkeerssoorten personenverkeer en vrachtverkeer. Geef ook aan in elke mate de alternatieven een positief effect hebben op het stimuleren van het gebruik van het openbaar vervoer;
- de verkeersveiligheid, waarbij zowel aandacht wordt besteed aan de te verwachten aantallen verkeersslachtoffers (bij voorkeur kwantitatief m.b.v. risicocijfers en kentallensystematiek) als aan de toepassing van de ontwerpuitgangspunten die de verkeersveiligheid bepalen (een gedegen kwalitatieve beschrijving op basis van 'Duurzaam Veilig');
- de effecten op de oversteekbaarheid van de N207.

4.3 Woon- en leefomgeving

4.3.1 Geluid

Breng de geluidbelasting in beeld langs de relevante wegen en ter hoogte van gevoelige bestemmingen voor de referentiesituatie en het voornemen met het alternatief, de beide varianten en de scenario's. Maak gebruik van modelberekeningen die voldoen aan het Meet- en rekenvoorschrift geluidhinder 2006. Presenteer de geluidscontouren op topografische kaarten.

Beschrijf in het MER de toename of afname van aantallen geluidbelaste woningen vanaf de voorkeurswaarde van 48 dB in stappen van 5 dB en de toe- en afname van aantallen geluidgehinderden.

Geef in het MER aan:

- of er thans al woningen zijn waarvoor een hogere waarde is verleend;
- welke geluidsreducerende maatregelen (bijvoorbeeld in de vorm van extra geluidsschermen of 'stiller asfalt', dubbellaags zoab) getroffen kunnen c.q. moeten worden en wat de effecten van deze maatregelen zijn.

Geluid is relevant bij een toe- of afname van 1 dB of meer. Dit komt ongeveer overeen met een verkeerstoename van 30% of meer of een afname van 20% of meer ten opzichte van de referentiesituatie.

4.3.2 Luchtkwaliteit

Breng de concentraties PM₁₀ en NO₂ langs de relevante wegen en ter hoogte van gevoelige bestemmingen in beeld voor de referentiesituatie het voornemen met het alternatief, de beide varianten en de scenario's (ook onder de grenswaarden⁵). Ga ook in op PM_{2,5}⁶.

Beschouw de wegen die ook voor het milieuaspect geluid worden beschouwd. Daarbij dient gebruik te worden gemaakt van berekeningen die voldoen aan de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007. Presenteer de resultaten van de berekeningen middels verschilcontourkaarten⁷ en geef per contour de hoeveelheid en ligging aan van woningen en andere gevoelige objecten en groepen.⁸

4.3.3 Gezondheid

Indien sprake van relatief grote groepen blootgestelden en relatief grote gevolgen voor de luchtkwaliteit en/of geluidbelasting⁹, dienen de consequenties voor de volksgezondheid (kwantitatief) in beeld te worden gebracht.¹⁰ Doe dit op basis van bestaande dosis-effectrelaties.¹¹

Geef ook aan of er autonome ontwikkeling (nieuwe woongebieden) in het studiegebied zijn waardoor het alternatief, de varianten of de scenario's mogelijk in de toekomst gevolgen zullen hebben voor de volksgezondheid.

Laat zien welke alternatieven en mitigerende maatregelen mogelijk zijn om gezondheidsschade zoveel mogelijk te voorkomen, dan wel de volksgezondheid te verbeteren.

-
- ⁵ Ook onder de huidige luchtkwaliteitsgrenswaarden kunnen nog aanzienlijke gezondheidseffecten optreden.
- ⁶ Op dit moment zijn de rekenmethoden voor PM_{2,5} nog niet opgenomen in de Regeling beoordeling luchtkwaliteit. Indien deze rekenmethoden ten tijde van het opstellen van het MER nog niet in de Regeling zijn opgenomen, bereken of bereken de concentraties PM_{2,5} dan op basis van de dan best beschikbare rekenmodellen.
- ⁷ Gebruik hiervoor voldoende onderscheidende klassebreedtes.
- ⁸ Gebruik hiervoor de zogeheten Adres Codering Nederland (ACN)-bestanden. Denk bij gevoelige objecten aan kinderdagverblijven, scholen, verpleeg- en verzorgingshuizen en woningen. Gevoelige groepen zijn bijvoorbeeld kinderen, ouderen en mensen met long- of hartziekten.
- ⁹ Denk hierbij aan minimaal 1000 mensen die extra worden blootgesteld aan minimaal 1 µg/m³ of 1 dB L_{den}. Een dergelijk aantal blootgestelden is nodig om op basis van bestaande dosis-effectrelaties representatieve uitspraken te kunnen over de (extra) ziektelast.
- ¹⁰ Bijvoorbeeld t.a.v. luchtverontreiniging de toe- dan wel afname van het aantal kinderen met verminderde longfunctie, het aantal mensen met COPD en het aantal vervroegde sterfgevallen en bij geluidbelasting het aantal mensen dat geluidhinder en/of slaapverstoring ondervindt.
- ¹¹ Zie voor dosis-effect relaties, rekenmethodieken en toelichting bijvoorbeeld:
- RIVM-report 500029001/2005 Trends in the environmental burden of disease in the Netherlands 1980 - 2020. AB Knol, BAM Staatsen;
 - GGD-Richtlijn Gezondheidsaspecten Besluit Luchtkwaliteit. Landelijk centrum medische milieukunde. 8-12-2005;
 - WHO-rapport (2009) 'Economic valuation of transport-related health effects'.

4.4 Landschap

Maak de cultuurhistorische en landschappelijke waarden inzichtelijk. Ga daarbij in het bijzonder in op die waarden waarvoor delen van het studie- en plangebied tot Nationaal Landschap "Groene Hart" zijn benoemd. Formuleer heldere en verifieerbare criteria om de ruimtelijke gevolgen aan te toetsen. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van het waardevolle materiaal verzameld in de Landschapsvisie N207 en de provinciale nota 'Groene Lijnen in het landschap'. Geef daarbij een overzicht, typering en waardering van de landschapstypen en -elementen in het studie- en plangebied aan de hand van de (regionale) kenmerkendheid, de zeldzaamheid, de gaafheid en de vervangbaarheid.

Geef vervolgens een beschrijving van de effecten van hoe de varianten in Leimuiden met hun ongelijkvloerse oplossingen. Hoe sluiten de twee te bestuderen varianten aan op het bestaande wegenpatroon in het dorp, hoe kunnen langzaam verkeersdeelnemers hun weg vinden, hoe is de ruimtelijke verschijningsvorm van de beide varianten etc. Werk met duidelijk leesbare en begrijpbare animatietekeningen en/of -foto's.

Gebruik in het algemeen visualisaties om het karakter van het landschap vast te leggen wat betreft de karakteristieke openheid, ruimtelijke structuren, zichtlijnen en de belangrijkste beeld dragers en om de effecten van het voornemen en de varianten inzichtelijk te maken. Doe dit beeldend: maak bijvoorbeeld vergelijkende foto-impressies van het nu en het straks.

Behandel hierbij in ieder geval:

- Openheid/panorama;
- Barrièrewerking;
- Beleving van zowel de weggebruikers van de N207 als van de kruisende wegen en paden;
- Kruisingen met de Leidsche Vaart en de Drecht;
- Watercompensatie;
- Faunapassages;
- De entrees van Alphen respectievelijk Leimuiden;
- Detaillering/wegmeubilair.

4.5 Cultuurhistorie

Geef in het MER een overzicht van bekende en verwachte cultuurhistorische waarden in het plangebied. De route loopt parallel aan de eeuwenoude Herenweg, de antieke verbinding tussen Amsterdam en Rotterdam, via Alphen en Gouda. Het zichtbaar en beleefbaar maken en houden van de antieke route is in het provinciale beleid speerpunt.

Besteed aandacht aan alle drie de facetten van cultuurhistorie:

- archeologie;
- gebouwd erfgoed;
- cultuurlandschap.

Beschrijf de beleefde kwaliteit, de fysieke kwaliteit en de inhoudelijke kwaliteit van aanwezige waarden. Hierbij kan eventueel gebruik gemaakt worden van de waarderingscriteria uit de

'Handreiking cultuurhistorie in m.e.r. en MKBA'.¹² Beschrijf de effecten van het alternatief, de varianten en de scenario's op deze kwaliteiten. Beschrijf ook in welke mate effecten op cultuurhistorische waarden gemitigeerd kunnen worden binnen het alternatief, de varianten en de scenario's. Uit het MER moet in ieder geval blijken in hoeverre de alternatieven/varianten/scenario's verschillen ten aanzien van effecten op bekende of verwachte cultuurhistorische waarden.

4.6 Natuur

4.6.1 Algemeen

Geef in het MER aan welke kenmerkende habitats en soorten aanwezig zijn in het studiegebied.¹³ Beschrijf de autonome ontwikkeling van de natuur in het gebied. Ga daarna in op de ingreep-effectrelatie tussen de voorgenomen activiteit en de in het studiegebied aanwezige natuurwaarden. Geef aan voor welke dieren en planten aanzienlijke gevolgen te verwachten zijn, wat de aard van de gevolgen¹⁴ is en wat deze gevolgen voor de populaties betekenen.

Beschrijf mitigerende en/of compenserende maatregelen die eventuele aantasting kunnen beperken of voorkomen.

4.6.2 Gebiedsbescherming¹⁵

Beschrijf de mogelijke invloed van het voornemen op beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000-gebieden en de Ecologische hoofdstructuur (EHS).¹⁶ Maak onderscheid tussen de verschillende gebieden en geef hiervan de status aan. Ook als het voornemen niet in of direct naast een beschermd gebied ligt, kan het gevolgen hebben op een beschermd gebied (externe werking).

Geef per gebied de begrenzingen van het gebied aan op kaart, inclusief een duidelijk beeld van de ligging van het plangebied ten opzichte van de beschermde gebieden.

¹² Witteveen+ Bos, 2007: 'Handreiking cultuurhistorie in m.e.r. en MKBA', opgesteld in opdracht van de rijksdienst voor het Cultureel erfgoed. Van deze handreiking is ook een samenvatting uit 2009 beschikbaar.

¹³ Het is, afhankelijk van het voorliggende besluit, mogelijk een selectie van te beschrijven habitats en soorten te maken. Ook het gekozen detailniveau van de beschrijvingen kan verschillen. Motiveer deze selectie en het gekozen detailniveau in het MER.

¹⁴ Geef aan of het bijvoorbeeld gaat om vernietiging van leefgebied door ruimtebeslag, verstoring door licht en geluid, verdroging of vernatting door verandering van de waterhuishouding, versnippering door doorsnijdingen of barrièrewerking of vermesting en verzuring door deposities van stikstof.

¹⁵ Op de website <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/biodiversiteit/leefgebieden-beschermen> is uitgebreide informatie te vinden over de specifieke gebiedsbescherming.

¹⁶ Let op: naast Natura 2000- en EHS-gebieden zijn er andere beschermde gebieden, zoals beschermde natuurmonumenten (art. 10 Natuurbeschermingswet 1998) en beschermde leefomgevingen (art. 19 Flora- en faunawet). Elk gebied kent zijn eigen beschermingsregime.

Natura 2000-gebieden

Geef voor het Natura 2000-gebied 'Nieuwkoopse plassen':

- de instandhoudingsdoelstellingen¹⁷ voor de verschillende soorten en habitats en of sprake is van een behoud- of verbeterdoelstelling;
- de actuele en verwachte oppervlakte en kwaliteit¹⁸ van habitattypen en leefgebieden voor soorten;
- de actuele en verwachte populatieomvang van soorten aan de hand van meerjarige trends.

Onderzoek of er gevolgen voor de Nieuwkoopse plassen zijn. Als op grond van objectieve gegevens niet kan worden uitgesloten dat het voornemen afzonderlijk dan wel in combinatie met andere plannen of projecten, significante gevolgen kan hebben voor het Natura 2000-gebied, geldt dat een Passende beoordeling opgesteld moet worden, waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingsdoelstellingen van dat gebied.¹⁹ Bij plan-MER moet deze Passende beoordeling onderdeel uitmaken van het MER.²⁰

Onderzoek, indien van toepassing, in de Passende beoordeling of de zekerheid kan worden verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van de Nieuwkoopse plassen niet aantast.²¹ Uit de wetgeving volgt dat een project of plan alleen doorgang kan vinden als de zekerheid wordt verkregen dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast, of de zogenaamde ADC-toets²² met succes wordt doorlopen.²³

Ecologische hoofdstructuur

Beschrijf voor de EHS-gebieden in en rond het plangebied de daarvoor geldende 'wezenlijke kenmerken en waarden'. Onderzoek welke gevolgen het initiatief op deze actuele en potentiële kenmerken en waarden heeft.

Verzuring en vermessing

Stikstofdepositie is een belangrijke oorzaak voor de achteruitgang van de biodiversiteit in Nederland. Beschrijf in het MER de gevolgen van de vermessende en verzurende deposities op het Natura 2000-gebied 'Nieuwkoopse plassen' en de EHS. Geef daarvoor:

¹⁷ Op dit moment lopen procedures om Natura 2000-gebieden (opnieuw) aan te wijzen. Hiervoor worden eerst ontwerp-aanwijzingsbesluiten genomen en vervolgens definitieve aanwijzingsbesluiten. In het MER kan uitgegaan worden van de concept-instandhoudingsdoelstellingen uit de ontwerp-aanwijzingsbesluiten. In de (concept)beheerplannen worden deze per gebied uitgewerkt in omvang, ruimte en tijd.

¹⁸ Zie voor een kenschets, definitie en kwaliteitseisen van habitattypen en de ecologische vereisten van soorten de profielendocumenten van EL&I: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=profielen>.

¹⁹ Art. 19f, lid 1, Natuurbeschermingswet 1998 voor projecten en art. 19j, lid 2, Natuurbeschermingswet 1998 voor plannen.

²⁰ Art. 19j, lid 4, Natuurbeschermingswet 1998.

²¹ Uit de huidige lijn in de jurisprudentie volgt dat dit het geval is wanneer er wetenschappelijk gezien redelijkerwijs geen twijfel bestaat dat er geen schadelijke gevolgen voor de natuurlijke kenmerken zijn.

²² Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Natuurbeschermingswet 1998 respectievelijk in:

- A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling? inclusief locatiealternatieven.
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

²³ Art. 19g en 19h, Natuurbeschermingswet 1998.

- de achtergrondconcentraties van de belangrijkste verzurende en vermestende stoffen (NH₃; NO_x, SO₂) in het gebied²⁴;
 - de voor verzuring gevoelige habitattypen en de kritische depositiewaarde²⁵;
 - de toename aan stikstofdepositie van het voornemen afzonderlijk en in cumulatie;
 - de mogelijke (verdere) overschrijding van de kritische depositiewaarden;
- of, in cumulatie met andere activiteiten, aantasting van natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied 'Nieuwkoopse plassen', of aantasting van de 'wezenlijke kenmerken en waarden' van de EHS kan optreden.

4.6.3 Soortenbescherming²⁶

Beschrijf welke door de Flora- en faunawet beschermde soorten te verwachten zijn in het plangebied, waar zij voorkomen en welk beschermingsregime voor de betreffende soort geldt.²⁷ Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen voor deze beschermde soorten²⁸ en bepaal of verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, zoals het verbod op het verstoren van een vaste rust- of verblijfplaats. Geef indien verbodsbepalingen²⁹ overtreden kunnen worden aan welke invloed dit heeft op de staat van instandhouding van de betreffende soort.

4.7 Overige effecten

Volg voor de milieueffecten van overige onderdelen (bodem en water, externe veiligheid, duurzaamheid en klimaat) de in de 'Mededeling' genoemde werkwijze.

5. Overige aspecten

Vergelijking van het alternatief, de beide varianten en de scenario's

De milieueffecten van het alternatief, de beide varianten en de scenario's moeten onderling en met de referentiesituatie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in

²⁴ Gebruik voor de bepaling van de achtergronddepositie recente gegevens. Deze gegevens zijn op te vragen bij het RIVM en - indien beschikbaar - bij de provincie Zuid-Holland

²⁵ De kritische depositiewaarden voor de EHS zijn opgenomen in D. Bal, H.M. Beije, H.F. van Dobben en A. van Hinsberg (2007): Overzicht van kritische stikstofdeposities voor natuurdoeltypen. Directie Kennis, Ministerie van LNV. De kritische depositiewaarden voor Natura 2000 habitattypen zijn opgenomen in H.F. van Dobben en A. van Hinsberg, (2008). Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en Natura 2000-gebieden. Alterra-rapport 1654.

²⁶ Op de website <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/biodiversiteit/planten-en-dieren-beschermen> is uitgebreide informatie te vinden over soortenbescherming, waaronder de systematiek van de Flora- en faunawet en de vereisten voor het verkrijgen van ontheffingen voor verboden handelingen.

²⁷ Op grond van de Flora- en faunawet en de daarop gebaseerde algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen bestaan er vier verschillende beschermingsregimes. Welk regime van toepassing is, is afhankelijk van de groep waartoe de soort behoort. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende categorieën: tabel 1 (algemene soorten), tabel 2 (overige soorten), tabel 3 (Bijlage IV Habitatrictlijn-/ bijlage 1 AMvB-soorten) en vogels.

²⁸ Bij de inventarisatie van de beschermde soorten kan onder andere gebruik worden gemaakt van gegevens van het Natuurloket: www.natuurloket.nl en protocollen van de Gegevensautoriteit Natuur: www.gegevensautoriteitnatuur.nl.

²⁹ De verbodsbepalingen zijn opgenomen in art. 8 (planten) en 9 - 12 (dieren) van de Flora- en faunawet.

de aard en mate waarin het alternatief, de beide varianten en de scenario's andere effecten veroorzaken. Vergelijk bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie en betrek daarbij de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid.

Geef daarnaast voor ieder van het alternatief, de beide varianten en de scenario's aan in welke mate de gestelde doelen kunnen worden gerealiseerd. Gebruik ook hiervoor eenduidige en, zo veel als mogelijk, kwantificeerbare toetsingscriteria.

Leemten in milieuinformatie

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten onvoldoende informatie kan worden opgenomen door gebrek aan gegevens. Spits dit toe op milieuaspecten die in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen, zodat de consequenties van het tekort beoordeeld kunnen worden. Geef ook aan of dat wat ontbreekt op korte termijn kan worden ingevuld.

Onzekerheden en evaluatieprogramma

Houd bij de vergelijking van het alternatief, de beide varianten en de scenario's en bij de toetsing van het alternatief, de beide varianten en de scenario's aan (project-) doelen en wettelijke grenswaarden expliciet rekening met de onzekerheden in effectbepalingen.³⁰ Geef daarvoor in het MER inzicht in:³¹

- de waarschijnlijkheid dat effecten optreden, d.w.z. het realiteitsgehalte van de verschillende effectscenario's (best-case en worst-case);
- het belang van de onzekerheden in effectbepalingen voor de significantie van verschillen tussen het alternatief, de beide varianten en de scenario's, en daarmee voor de vergelijking van het alternatief, de beide varianten en de scenario's;
- op welke wijze en wanneer na realisering van het initiatief de daadwerkelijke effecten geëvalueerd worden, bijvoorbeeld via een oplevertoets, en welke maatregelen 'achter de hand' beschikbaar zijn als (project-)doelen en grenswaarden in de praktijk niet gehaald worden.³²

Vorm en presentatie

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van het alternatief, de beide varianten en de scenario's. Presenteer de vergelijking bij voorkeur met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Zorg ervoor dat:

- het MER zo beknopt mogelijk is, onder andere door achtergrondgegevens niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst zijn opgenomen;
- recent, goed leesbaar kaartmateriaal op schaal is gebruikt, met duidelijke legenda.

³⁰ Effectbepalingen voor de toekomst zijn inherent onzeker. Het zijn veelal de best mogelijke benaderingen op basis van in de praktijk ontwikkelde en getoetste modellen. De onzekerheden in de uitkomsten van modellen moeten wel worden onderkend. Schijnzekerheden leveren immers ondoelmatige keuzes en maatregelen op. Effecten kunnen in werkelijkheid meevallen, dan zijn te veel maatregelen getroffen. Effecten kunnen tegenvallen, dan zijn te weinig maatregelen genomen.

³¹ Een factsheet op de website van de Commissie bevat meer informatie over het omgaan met onzekerheden in MER. (http://docs1.eia.nl/mer/diversen/factsheet_19_omgaan_met_onzekerheden_in_mer_webversie.pdf)

³² Dit sluit aan bij de adviezen van de Commissie Elverding. Met de oplevertoets wordt ook invulling gegeven aan de (tot op heden veelal niet nagekomen) verplichting tot evaluatie van een MER (artikel 7.39 t/m 7.42 van de Wet milieubeheer).

Samenvatting van het MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- probleem- en doelstelling, achterliggende besluitvorming;
- de voorgenomen activiteit en de alternatieven daarvoor;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven, de onzekerheden en leemten in kennis die daarbij aan de orde zijn;
- de vergelijking van het alternatief, de beide varianten en de scenario's.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer: Provincie Zuid-Holland

Bevoegd gezag: gemeenteraad van de gemeente Alphen aan den Rijn en Kaag en Braassem

Besluit: aanpassing van de bestemmingsplannen in Alphen aan den Rijn en Kaag en Braassem

Categorie Besluit m.e.r.: D 1.1

Activiteit: de verbreding van het wegvak tussen Alphen aan den Rijn en de Kruisweg van 2x1 naar 2x2, de aanleg van een busstrook, de verbreding van de Drechtbrug en de aanpassing van de passage van de Burgemeester Bakhuizenlaan met de N207.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure: 22 december 2011

ter inzage legging van de informatie over het voornemen (herziene mededeling): 2 januari 2012 tot en met 13 februari 2012

adviesaanvraag (herziene mededeling) bij de Commissie m.e.r.: 22 december 2011

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 20 februari 2012

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij dit project is als volgt:

ir. B. Barten (werkgroepsecretaris)

ing. J.M. van der Grift

ing. B. Peters

drs. L. van Rijn-Vellekoop (voorzitter)

ir. P.P.A. van Vugt

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de hierna genoemde informatie die van het bevoegde gezag is ontvangen, als uitgangspunt.

Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie een locatiebezoek afgelegd.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Mededeling aan bevoegd gezag. M.E.R. Aanpassing bestemmingsplannen N207 Alphen aan den Rijn - Leidsevaart, d.d. 9 mei 2011, Provincie Zuid-Holland B120755
- Herziene mededeling aan bevoegd gezag. M.E.R. Aanpassing bestemmingsplannen N207 Alphen aan den Rijn tot Leimuiderbrug, d.d. 6 december 2011, Provincie Zuid-Holland B120760

- Landschapsvisie N207 Noord, d.d. 4 november 2011
- Corridorstudie N207 Eindrapport, d.d. december 2006, Provincie Zuid-Holland

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 15 februari 2012 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven.

Advies over reikwijdte en detailniveau van het
milieueffectrapport Aanpassing N207 Alphen aan den
Rijn – Leimuiderbrug

ISBN: 978-90-421-3339-6

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht
T 030 - 234 76 66
F 030 - 233 12 95
E mer@eia.nl
w www.commissiemer.nl

